

МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Национална комисија за сарадњу са УНЕСКО
Београд
Кнеза Милоша 24-26

проф. др Горан МИЛАШИНОВИЋ
Председник комисије

Предмет: Изградња гондоле на Београдској тврђави

Поштовани др Милашиновићу,

Обраћамо Вам се испред најреферентнијих стручних удружења, научних тела и грађанских асоцијација које се баве заштитом културног наслеђа у Србији, поводом пројекта изградње гондоле (кабинске жичаре) која би спојила Београдску тврђаву и Ушће, а чији су инвеститори Град Београд и Министарство трговине, туризма и телекомуникација.

Имајући у виду стручне и међународне принципе заштите наслеђа и културно-историјских целина, међународне конвенције о очувању културних предела, археолошког наслеђа, историјских целина и вредности наслеђа за друштво, ратификоване од стране Републике Србије, као и Закон о заштити културних добара Републике Србије и Закон о планирању и изградњи Републике Србије, запрепашћени смо до сада предузетим и одобреним корацима од стране надлежних тела. Сматрамо недопустивим да се Београдска тврђава, која је заштићена као непокретно културно добро од изузетног значаја за Републику Србију и од стране Републике Србије стављена на Тентативну листу за номинацију за УНЕСКО Листу светске баштине, на најгрубљи начин девастира и обезвређује предвиђеном изградњом километар дугачке конструкције гондоле.

Питање очувања Београдске тврђаве од посебног је значаја за Националну комисију за сарадњу са УНЕСКО којом председавате, као и за Сталну мисију Републике Србије при УНЕСКО, и репутацију Републике Србије у овој међународној организацији. Пројекат изградње гондоле не доприноси, а може да угрози успешност транснационалне номинације "Границе Римског царства – Србија" на УНЕСКО Листу светске баштине, коју Република Србија реализује у сарадњи са Хрватском, Румунијом и Бугарском од 2015, а која се надовезује на локалитете који су на Листи светске баштине као део "Граница Римског царства" у Великој Британији, Немачкој, Аустрији и Мађарској. Београдска тврђава са Римским Сингидунумом један је од кључних локалитета номинације "Границе Римског Царства - Србија", због важности римског града и легијских логора, и Република Србија га је 2015. уписала на Тентативну листу.

Напомињемо да Републички завод за заштиту споменика културе на овом међународном стратешком пројекту ради од 2015. уз финансијску подршку Републике Србије, Европске уније и других међународних фондова. Пројекат изградње годноле, не само да би неповратно уништио културно добро од изузетног значаја за Републику Србију, већ и једину могућност да Београд, и многи други локалитети дуж Дунава, добију место на Листи светске баштине. Уз то, девастирање локалитета уписаног на Тентативну листу као дела транснационалне номинације, угрозио би међународну сарадњу у домену културног наслеђа, као и репутацију Републике Србије и Мисије Републике Србије при УНЕСКО. Напокон, овај пројекат би ставио у незавидан положај и друге номинације које Србија припрема за Листу светске баштине, пре свега за Културни предео Бача са окружењем, јер би довео у питање посвећеност Републике Србије поштовању механизма и принципима очувања културног наслеђа, којим се обавезала као потписница многих међународних конвенција у овој области.

Подвлачимо да би, имајући у виду важност и комплексност културног добра Београдска тврђава, свака интервенција која није у складу са њеним потпуним, интегративним очувањем, значила неповратни и ненадокнадиви губитак за садашње и будуће грађане Београда, Србије, Европе и света.

Истичемо да заштиту Београдске тврђаве, као најважније историјске и културне тачке за разумевање различитих цивилизација и развоја Београда, гарантују не само бројне међународне и европске конвенције, стручни и научни стандарди, већ и одредбе Закона о просторном плану Републике Србије за 2010-2020 (Службени гласник Републике Србије, бр. 88/2010) који одређује Београдску тврђаву као приоритетно културно подручје које ужива посебан третман, затим Генералног урбанистичког плана Београда и Плана генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Града Београда целине I-XIX. Генерални урбанистички план Београда (ГУП) одређује ширу зону Београдске тврђаве као зону у којој је забрањена изградња високих објеката и као зону заштите визура прецизно дефинисаних и Картом трајних добара Београда (ГУП, Графички прилог 6), док План генералне регулације грађевинског подручја седишта јединица локалне самоуправе - Града Београда целине I-XIX (ПГР) експлицитно забрањује „постављање далековода, жичаних сајли за алтернативни превоз и рекреацију, нарочито у подручју Београдске тврђаве и у њеним ширим визурама и акваторијалним обухватима”. Упркос наведеном, Скупштина града Београда усвојила је План детаљне регулације за гондолу Калемегдан - Ушће (Службени лист града Београда, бр. 65/18), и тиме угрозила културно добро од изузетног значаја за Републику Србију и интересе и права на културно наслеђе свих грађана Републике Србије, као и генерација које иза нас долазе.

С тим у вези, апелујемо на Вас као председавајућег Националне комисије за сарадњу са УНЕСКО, да у складу са Вашом саветодавном улогом у Влади Републике Србије, покренете питање предузимања хитних мера за заустављање пројекта изградње гондоле и очувања културног наслеђа и међународне репутације Републике Србије.

Долепотписани представници струке, науке и образовања у домену очувања културног наслеђа, стојимо Вам на располагању као подршка за све консултације, савете и разговоре потребне како бисмо заједничким напорима очували културно наслеђе Републике Србије, и потенцијално светско наслеђе. С тим у вези желели бисмо да се састанемо с вама.

С поштовањем,

Београд, 27.марта 2019.

Потписници:

Европа Ностра Србија
др Вишња Кисић, генерална секретарка

Европа Ностра, Хаг-Брисел
др Ирина Суботић, потпредседница

Друштво конзерватора Србије
арх. Катарина Максимов, председница

Српско археолошко друштво
др Адам Црнобрња, председник

Национални комитет ИКОМОС Србија
Бранка Шекарић, председница

Национални комитет ИКОМ Србија
Славко Спасић, председник

Археолошки институт, Београд
др Миомир Кораћ, директор

УНЕСКО Катедра за културну политику и менаџмент Универзитета уметности у
Београду
проф. др Милена Драгићевић Шешић, шеф катедре

Одељење за археологију Филозофског факултета Универзитета у Београду
проф. др Душан Михаиловић, управник

Одељење за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду
проф. др Лидија Мереник, управница

Институт за студије Подунавља, Београд
др Ђорђе Костић, председник

Центар за теоријску археологију, Филозофски факултет, Београдски универзитет
др Моника Милосављевић, руководилац

Институт за урбане политике
др арх. Ива Чукић, директорка

Докомомо Србија
др Тања Дамљановић Conley, председница

Асоцијација Независна културна сцена Србије
Лука Кнежевић Стрика, председник

Академија архитектуре Србије
арх. Бојан Ковачевић

Балканска музејска мрежа
др Татјана Цвјетићанин, председница УО

Мрежа за наслеђе Југоисточне Европе
арх. Милица Танасијевић, генерална секретарка